

IKVO er en interesseorganisasjon som samler ca. 90 små og mellomstore kommunale voksenopplæringer i hele landet. Vi har lang erfaring med og høy kompetanse på voksenopplæring. Vårt hørings svar er langt og detaljert. De viktigste punktene kommer først.

Svar på særlige spørsmål fremmet av departementet:

1.2 Kompetansekartlegging – hvilke opplysninger som kan kartlegges:

IKVO mener at det meste kan kartlegges, unntatt det som er sensitiv informasjon. Departementet bør presiserer at det skal være krav om skriftlig samtykke fra alle over 18 år, jf. forvaltningsloven.

Pkt 7.3 Permisjon ved fødsel og adopsjon for rett- og plikt-deltakere

IKVO mener det er urimelig å kreve at kommunen skal tilby oppfølging til deltakere med rett og plikt til norskopplæring når de er i fødselspermisjon. Til forskjell fra introduksjonsdeltakere, har ikke deltakerne i norsk- og samfunnskunnskap noen kontaktperson/flyktningtjeneste/Nav som følger dem opp. De går på norskkurs, men de har ingen forpliktelse utenom plikten til å gjennomføre 600 timer. Å kreve at voksenopplæringen skal følge opp disse i fødselspermisjonen er like urimelig som å kreve at universitet og høyskoler følger opp studentene sine i fødselspermisjon! Kommunenes plikt må være knyttet til å tilby opplæring så lenge rett og plikt-deltakerne er elever ved skolen. Vi minner om at norskopplæringen er underfinansiert og at en slik ordning vil kreve mer ressurser.

11. 3. 2 Norskmål for deltakere i grunnskole for voksne

Av alle forslag, er det dette og minimumsnivå for norskopplæringen, det vi er mest kritiske til. IKVO er prinsipielt imot å forskriftsfeste minimumsnivåer for opplæringen basert på utdanningsbakgrunn. Vår erfaring er at voksne vil lære. Voksne innvandrere er den mest heterogene elevgruppen vi har, ikke bare mht. utdanning, men også språk, livserfaring, helse, familiesituasjon, omsorgsoppgaver, traumer, kultur og religion. Alt dette gjør at de voksne har veldig ulike forutsetninger. Fafo m.fl. har påpekt dette. Å kreve at alle skal nå B1 muntlig, og at bare spor 1 (de med liten skolebakgrunn) skal ha A2 som slutt mål, er urealistisk. IKVO mener det vil føre til økt byråkrati ved at planer må skrives om hyppig, og nye vedtak fattes. IKVO mener at gjennomsnittstida en elev er i opplæringen, vil ØKE med de nye minimumsnivåene. Vi får en innlåsingseffekt. Flere timer betyr økte kostnader. Hvordan skal tilbudet

finansieres når per capita-tilskuddet ikke dekker norskopplæringen per i dag? IKVO mener at det IKKE er realistisk og hensiktsmessig å kreve at de som går i ordinær grunnskole (ungdommer) eller i grunnskole for voksne (Fagfornyelsen), skal oppnå karakteren 2 i norsk og samfunnsfag. Karakterstatistikker viser at å oppnå 2 i grunnskolefaget «morsmåls-norsk», er nesten uoppnåelig for de med kort botid. I forsøket med modulstrukturerte læreplaner – Fvo– er det utarbeidet en egen læreplan i norsk for språklige minoriteter. Erfaringene så langt er gode. Her har deltakerne mulighet til å oppnå karakteren 2 og bedre. IKVO foreslår at denne planen etter hvert erstatter læreplan i norsk i grunnskolen for voksne, og at et eventuelt, framtidig norsk-krav knyttes til denne planen. (Vi minner om at vgs har egen norsk-læreplan for de med kort botid). Hvis departementet knytter norsk-kravet til nivåene i det felles europeiske rammeverket for språk (CEFR), mener IKVO at det innføres ulike krav for grunnskoleelever i intro og andre elever. Da blir det to sett av nivå-krav: rett og plikt-elever må oppnå B1-nivået fra CEFR, grunnskoleelevene skal ha karakteren 2. Da er det viktig å påse at kravene blir like strenge. IKVO viser til forskning fra universitetet i Bergen (Norsk språktest) som viser hvilke språknivåer i CEFR som tilsvarer karakterene i grunnskolen, og ber om at disse forskerne tas med på råd for å unngå forskjellsbehandling.

Kompetansekrav for lærere

IKVO støtter forslaget om 30 studiepoeng i norsk som andrespråk for lærere som skal undervise etter introduksjonsloven. Vi understreker at det må gjelde for ALLE lærere, også de som er/blir ansatt i fylkeskommunen for å undervise denne gruppa. Kravet må også gjelde de private tilbyderne innen Nav og andre sektorer. Rettferdighetsprinsippet/like krav må gjelde både for å ivareta elevenes krav på høy kvalitet og retten til likeverdige tilbud. IKVO er imot at kommunen skal kunne bruke private aktører som de forhåndsgodkjenner selv, men som IKKE er underlagt samme strenge krav som den kommunale voksenopplæringen. Likebehandlingsprinsippet tilsier at samme krav må gjelde alle som underviser etter integreringsloven, uansett hvor de er ansatt. I mange små og mellomstore voksenopplæringer underviser lærerne både etter opplæringsloven (grunnskole for voksne) OG etter introduksjonsloven (norskopplæring). Det er derfor viktig at kompetansekravet som stilles i opplæringsloven er oppfylt (ped. kompetanse). I tillegg kommer kravet om norsk som andrespråk for alle som skal jobbe med målgruppa. Ideelt sett burde også lærere i grunnskolen, som underviser i GNO, innføringsgrupper og kombinasjonsklasser ha samme kompetanse. Fafø-undersøkelser har vist at lærernes kompetanse er den eneste signifikante faktoren når det gjelder kvalitet i opplæringen. IKVO støtter en overgangsordning, slik at lærerne får tida fram til 2029 på å videreutdanne seg. Vi mener likevel at kravet ikke bør

gjelde de over 62 år. Det er ressurskrevende å drive etter- og videreutdanning, og innsatsen må lønne seg for stat og kommune. Mange seniorer velger tidlig afp, de bør derfor unntas kravet. Å stille krav om ansettelse på vilkår for nye søkere; at en søker må ta norsk som andrespråk innen 1 år fra tilsetting, støttes.

15.3.1 registrering av personopplysninger i fylket

Fylkeskommunens registrering av personopplysninger, kurs og timer: IKVO mener at fylkeskommunen, på samme måte som kommunen, må ta ansvar for den fulle og hele deltaker-rapporteringen for gruppa 16-24 når ansvaret flyttes dit. Kommunen kan ikke administrere dette rapporteringssystemet, når vi ikke lenger får ressurser til det. Fylkeskommunen må få tilgang til NIR for sine brukere. Alternativt må det sikres en overføring av data fra deres datasystemer til NIR (integrasjon). Når kommunene/Nav/ flyktingtjenesten skal sørge for riktig utbetaling av intro-stønad til dem som tar vgo i programmet, må alle aktører ha tilgang til samme system. Det gjelder for føring av individuell plan (integreringskontrakt), fravær, permisjoner, samfunnskunnskap og karriereveiledning. IKVO mener også at fylkeskommunen må få delegert ansvar til å fatte vedtak om FRITAK fra norskprøver og samfunnskunnskap for sin målgruppe.

15.3.1. Skal det fortsatt registreres timer?

JA. IKVO mener det er viktig og riktig at det fortsatt skal registreres timer for opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Slik rapportering er viktig for statistikk, forskning, og for at voksenopplæringen skal kunne planlegge og dimensjonere tilbudene sine. Av erfaring vet vi ca. hvor lang tid en viss type elev bruker på å nå et gitt nivå.

Kapittel 3

Når det besluttes å overføre integreringsoppgaver og ansvar til fylkeskommunen, støtter IKVO forslaget om at dette forskriftsfestes. Slik IKVO ser det, er det avgjørende at samarbeidet mellom kommunen og fylket nedfelles i en samarbeidsavtale, jf. Rundskriv Q-20/2012 - vedlegg 37 om samarbeid mellom NAV og kommunen. Fylkesmannen fører også tilsyn, og når det tilsynsansvaret utvides, må det nedfelles i ny forskrift, jf. kap 23 - Fylkesmannens tilsyn.

Kap 3.3

Tilbud til ungdom mellom 16 og 24 i regi av fylkeskommunen.

IKVO støtter forslaget om at ungdom, men da de mellom 16 og 19, får sin opplæring sammen med jevnaldrende, forutsatt at videregående tar det fulle

og hele ansvaret for tilpasset og differensiert opplæring for målgruppa. Det innebærer at elevene får opplæring på ulike spor (etter utdanningsbakgrunn) og med grunnskolefag som i Fvo og i kombinasjonsklasser. Det betyr at vgs også overta noe av kompetansen fra den kommunale voksenopplæringen. Det må stilles SAMME krav til lærerne i den fylkeskommunale voksenopplæringen som for den kommunale, altså krav om pedagogisk utdanning, fordypning i faget og 30 studiepoeng i norsk som andrespråk. Det er positivt at utvalget foreslår at “vanlig” innvandrerungdom kort botid skal få opplæringen sin på IKVO har erfart at videregående ofte har liten erfaring med målgruppa og tilrettelegging for våre. Vi opplever ofte at elever med kort og lang botid og ulike utfordringer/handikap plasseres i samme innføringsklasse. Ikke alle vgs har tilbud om kombinasjonsklasser. Kombinasjonsklasser, og ikke innføringsklasser (kun norsk), burde være et krav fra myndighetene til fylkeskommunen nå som ansvaret føres over til dit.

Differensierte tilbud basert på bakgrunn og behov er mer ressurskrevende enn ordinære tilbud på videregående opplæring. Elevgruppen må få et tilpasset tilbud, selv om den blir liten (få deltakere). Kommunene har bygget opp systemer og kompetanse som det ikke er lett å erstatte. Å ha gode, solide tilbud i kommunene innenfor feltet voksenopplæring, er avgjørende for å lykkes med god integrering og gi utdannings- og arbeidsmuligheter for den enkelte.

Overgangsordning

Unge som bosettes fra 1.1.21 må kunne motta opplæring i kommunen til fylkeskommunen har stablet et tilbud på beina. Fylkeskommunen må få noe tid, fram til 2023, på å rigge et tilbud for denne gruppa, skaffe seg kompetanse og erfaring på feltet.

Hva hvis det kommer veldig få ungdommer? Vil fylkeskommunen motta per capita-tilskudd for disse? Erfaringer fra Thor Heyerdahl vgs i Larvik har vist at denne målgruppa MÅ få eget tilbud, de kan ikke plasseres i vanlige grupper før etter en god stund. Ellers faller de fra.

Kap 3 – Fylkeskommunens ansvar

Hva med deltakere over 20 år? Skal de automatisk være fylkets ansvar? IKVO mener det er svært uheldig. Mange unge flyktninger i tidlige 20-årene har familie med egne barn, eller de blir familiegjenforent. De har mer til felles med målgruppa på voksenopplæringa enn de har med ungdommer på vgs. Kanskje målet deres er et arbeid? Da burde de gå i den kommunale voksenopplæringen, slik at de får språk- og arbeidspraksis. De over 20 burde få

velge mellom å ta introprogrammet på vgs, eller å gå i voksenopplæring. I tillegg skal de ha familielærings-kurs i regi av kommunen. I karriereveiledningen vil de også ha mer til felles med andre voksne, enn med single ungdommer i tenårene. Her må departementet åpne for fleksible løsninger. Å miste hele gruppa med ungdomsrett (16-24 år) vil innebære et stort inntektstap for den kommunale voksenopplæringen. Det kreves mange elever for å ha gode, brede og robuste tilbud. Integreringsloven skal føre til mer kvalifisering på vgs- og grunnskolenivå i intro. Det blir vanskeligere å gi et fullverdig grunnskoetilbud (og Fvo) når det blir få elever.

kap 4 Opplæring til asylsøkere

IKVO støtter forslaget om å innlemme kurset “norsk kultur og norske verdier” i samfunnskunnskapen, da vi tidligere har pekt på at kursene er så like at de er delvis overlappende. Det er en stor fordel at opplæring i norsk og samfunnskunnskap starter på asylmottak, og i regi av voksenopplæringen i vertskommunen, for å sikre kvalitet i undervisningen. IKVO støtter kravet om at slik opplæring er obligatorisk (hvis det ikke fattes fritak av tungtveiende årsaker).

kap 5. Kompetansekartlegging

IKVO støtter forslaget om at kompetansekartlegging på mottak blir obligatorisk.

Men vi forstår ikke behovet for å lovfeste at det skal skje. Det er viktig at kartlegging ikke bare består av selv-registrering vha. Kompass, men også gjennom en samtale f.eks med en karriereveileder fra et karrieresenter, eller en programrådgiver fra kommunen. Vi ser at det siste kan bli vanskelig og dyrt mange steder. Lang avstand til nærmeste karrieresentre vil medføre reisekostnader og samtaler med nyankomne vil kreve tolk. Da må det åpnes for lokale løsninger, bruk av digitale møter og evt. ved at ansatte i NAV/flyktningtjenesten/programrådgivere for opplæring i å utføre jobben. Basert på erfaring vet IKVO at selvregistrering hos flyktninger har mange feilkilder. En IP, eller kontrakt, må oppdateres når flyktningen kommer til voksenopplæringen, og på nytt når skolen og flyktningtjenesten blir kjent med vedkommendes bakgrunn og relevante utdannings-yrkesmuligheter. Karriereveiledning er en prosess som ikke alltid er lineær. Det er naturlig å gjøre omvalg. Det norske arbeids- og utdanningsmarkedet er ukjent for nyankomne, og de trenger tid til å forstå systemene og kunne orientere seg.

IKVO er glad for at det er utarbeidet et digitalt verktøy- Kompass- for slik samhandling. Det har vært et problem at hver gang en flyktning flytter, så må

prosessen starte på nytt. Nå kan vi oppnå flyt av informasjon mellom alle involverte parter. Det er viktig at det lages avtaler (forvaltningsloven, GDPR mm) som sikrer at asylmottak, Nav/kommunen/flyktningtjenesten, karrieresenteret og videregående får tilgang til informasjonen (ikke sensitiv). Økt samhandling mellom alle aktører fordrer at vi har gode og sikre verktøy.

5.3 - Hva skal registreres?

Gitt at kommunen ikke registrere sensitiv informasjon, så mener IKVO at følgende er relevant:

- morsmål
- hvilke språk vedkommende behersker muntlig
- hvilke språk vedkommende behersker skriftlig (skolelært)
- oppvekststed (by, bygd?)
- fluktmåte, evt fluktrute (båtflyktning?)- viktig mht mental helse
- dataferdigheter, erfaring med å bruke ikt/mobil/pc

6.2 STI- i integreringsloven

IKVO skjønner departementets behov for å utligne forskjellene i introduksjonsprogram i de ulike kommunene, og vi støtter derfor innføringen av noen standardiserte elementer. Men vi er sterkt kritisk til den detaljstyringen departementet legger opp til. Departementet må ha tillit til at kommunen kan innføre disse elementene innenfor sine rammer og med sin kompetanse, uten detaljstyring fra staten.

Livsmestring og familiekurs er emner som IKVO synes er fornuftig å innlemme i introduksjonsprogrammet. Men ved å liste opp obligatoriske emner og lage et minimumstall for gjennomførte timer, er vi redd kursene vil føre til et rent pliktløp, noe man skal bli ferdig med. Det er ofte tilfellet med 50 t samfunnskunnskap. Fokus bør heller være på relevant innhold OG på gode arbeidsformer som fremmer læring. Vi er derfor i mot minstekrav på timer i opplæringen. Kommunen er organisert forskjellig og innehar ulik type kompetanse. For enkelte vil emnene passe inn i den ordinære opplæringen i norsk- og samfunnskunnskap. For andre vil det passe å ha slike kurs i skolens ferier. Kursene kan da være med på å fylle programmet med et relevant helårstilbud.

Foreldreveiledning

IKVO støtter forslaget om at kurs i foreldreveiledning bør inngå som et obligatorisk element for foreldre i introduksjonsprogrammet. MEN vi er sterkt kritiske til at alle de som skal ha kursene MÅ være sertifisert innen ICDP (dyrt

og unødvendig). Kommunene har mange dyktige fagfolk i ppt og på helsestasjonen. De har ulike foreldrekurs (Trygge foreldre kan, Home start, Cos med flere). Disse fagfolkene kan i samarbeid med voksenopplæringen/flyktningtjenesten fint formidle departementets innhold i et nytt familiekurs. Kommunen må få bruke og bygge videre på den kompetansen som finnes. Ikke alle kommuner har ICDP. IKVO mener at det er en unødvendig detaljstyring å kreve enten gruppe- eller enkelt-veiledning. De fleste flyktninger vil ha utbytte av begge deler. Kommunen må finne praktiske og individuelle løsninger.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Siden flyktningsstrømmen avtok i 2017, har den kommunale voksenopplæringen opplevd stor nedgang i elevtall, omfang og antall ansatte. Nedgangen fortsetter. Dette gjør at de aller fleste kommuner i dag bygger ned tilbudene, omplasserer og/eller sier opp kommunalt ansatte i flyktnings- og voksenopplæringen. Den nye integreringsloven er meget ambisiøs og omfattende. IKVO støtter nye kvalitetskrav. Men IKVO mener det er urealistisk at de foreslåtte tiltakene skal innføres innenfor de rådende økonomiske rammene. Spesielt bekymret er vi over de nye kravene til sluttmaal. Vi frykter en innlåsingseffekt. Vi er sikre på at deltakerne vil gå lengre i opplæringen for å nå målet, og ikke kortere, som departementet legger til grunn. IKVO har lang erfaring med opplæring av flyktninger. Vi vet at også flyktninger med høy utdanning trenger tid til å slå rot i nærmiljøet, lære seg systemene, følge opp barn i barnehage osv. Integrering er mer enn å nå et gitt norsknivå. Introduksjonsprogrammet skal derfor bestå av ulike deler, ikke kun norskopplæring. Den forskutterte gevinsten ved at høyt utdannede skal gå kortere tid i intro, og dermed spare tid/penger for at andre skal kunne gå lenger, tror vi ikke kan realiseres. Vi kjenner kun en håndfull deltakere som har den evnen. De aller fleste kvoteflyktningen våre er spor 1/analfabeter. Det er de som kommer til landet nå.

Reformen vil medføre et økt byråkrati ved at det foreslås at alle nye elementer skal registreres i NIR. Kommunene bruker i dag mye tid og ressurser på å registrere, telle, fatte vedtak, behandle søknader ol. Denne arbeidsmengden vil øke. Det tar ressurser vekk fra selve opplæringen. IKVO er imot den økte administrasjonen reformen pålegger oss. Vi tror det er unødvendig og uklokt å lovfeste så mange elementer, da det vil binde opp mange ressurser.

Kommunene sliter i dag med trang økonomi. Vi opplever at en stadig mindre del av integreringstilskuddet kommunen får for å kvalifisere flyktninger, brukes til formålet. For å sikre kvaliteten på integreringsarbeidet, mener IKVO at deler

av integreringstilskuddet burde øremerkes til formålet. Å innføre en så omfattende kvalitetsreform som det integreringsloven er, UTEN å knytte midler til den, mener IKVO er urealistisk.

kap 9 - Fravær fra opplæringen i norsk og samfunnskunnskap

IKVO støtter kravet om 10 % fraværsgrense for rett - og plikt-elever, og at udokumentert fravær kan medføre betaling for timene som må tas igjen. Vi støtter forslaget om at permisjoner fra opplæringen skal legges til de ytre rammene for opplæringen. Men opplæring opp til et gitt nivå vil medføre at deltakerne går lenger i opplæringen, jf. innlåsningseffekten. Hyppig fravær medfører brudd, og gjør at opplæringen ikke blir like effektiv. IKVO går imot departementets syn på at det ikke skal detaljstyre fraværreglene. Vi ønsker oss tvert i mot et nytt fraværreglement, likt for hele landet, der det også gis mulighet for bortvisning/utvisning for kortere perioder ved ordensforstyrrelser.

Vi ønsker oss et skolereglement, fraværreglement og et minste-timetall for grunnskolen for voksne. På disse områdene er det i dag altfor stor kommunal variasjon.

10. Fritaksgrunner

IKVO mener i likhet med fagfolk fra Universitetet i Bergen at B1 er et for høyt nivå mht å få fritak fra opplæringen. I Rammeverket for språk (CEFR) er A2 et mellomnivå, beskrevet som mulig sluttnivå for overgang til arbeidslivet. B1 er et selvstendig nivå, anbefalt for studier på videregående skoles nivå. IKVO har erfart at bare en håndfull voksne deltakere når B1 muntlig i løpet av introduksjonsprogrammet. A2-nivå muntlig burde være godt nok for å slippe plikt-opplæringen, selv om det er ønskelig at mange flere når B1 (og B2).

IKVO støtter heller ikke kravet om karakteren 2 i norsk fra grunnskolen. Det er et urimelig høyt krav hvis deltakerne følger faget "morsmåls-norsk". De fleste unge i grunnskolen har særskilt norskopplæring etter læreplanen for grunnleggende norsk for språklige minoriteter. Her er det tre nivåer, men det gis ikke vurdering med karakter. Å ikke innvilge fritak for disse etter flere år med norskopplæring, er urimelig. Det virker diskriminerende. IKVO krever at fritakskravet blir likt for alle, uansett om de har tatt norskfaget i grunnskolen, norsk i Fvo (norsk for minoritetsspråklige), norsk i vgs (for de med kort botid), eller A2 i norsk etter Læreplan i norsk og samfunnskunnskap. Det mest rettferdige vil være å kreve et visst antall timer deltakelse i de ulike ordningene. Dagens ordning med å ikke innvilge fritak til ungdom som har norskopplæring etter læreplan i grunnleggende norsk, er sterkt urettferdig. Det rammer de unge i denne gruppa.

Fritak på grunn av sykdom/handikap/skade

IKVO støtter kravet om at det skal dokumentasjon fra lege, spesialist, ppt ol til for at kommunen skal kunne fatte fritak fra opplæringen. Det vil sikre likebehandling av søkerne.

11.3 Minimumsnivåer i integreringsloven

IKVO er sterkt kritisk til at departementet vil innføre nivå B1 i alle ferdigheter som sluttmaal for alle. Vi vet at målet er urealistisk, og vil medføre en "innlåsingeffekt" i norskopplæringen, der alle vil gå lenger. Vi tror ikke at flere vil få jobb med B1, da språkkravet ikke ser ut til å være avgjørende ved ansettelse. Vi viser også til mange serviceyrker, der engelsk språk nå nesten er enerådende (hotell, restaurant ol).

Forslaget om at deltakeren og kommunen sammen setter språkkrav, støttes. Et språkkrav bør fastsettes på bakgrunn av elevens MÅL med norskopplæringen og den utdanningsbakgrunnen vedkommende har (skolebakgrunn er avgjørende).

Departementets forslag til differensierte veilednede minimumsnivåer er urealistiske. IKVO krever at departementet lytter til fagfolk, og bruker forskerne ved Norsk Språktest/Kompetanse Norge i Bergen som referansegruppe.

Det er mange faktorer som avgjør hvilket nivå deltakerne kan nå, først og fremst utdanningsnivå og alder, deretter motivasjon, helse og rammevilkår for øvrig (familie mm). Det er STORE individuelle forskjeller mellom voksne deltakere, mye større enn for barn og unge. Det må kommunen ta hensyn til når det skal skrives individuell plan (integreringskontrakt).

Det må bli adgang til å justere målet hvert semester, både opp og ned. Det er helt naturlig. Å forskriftsfeste dette vil medføre økt byråkrati. Individuell plan revideres i dag to ganger per år sammen med deltakerne og flyktningsjenesten/Nav. Det bør være tilstrekkelig at FM har tilsyn med at IP-en/kontrakten er oppdatert og justert.

Av alle forslag i integreringsloven er minimumsnivåer i norsk det IKVO anser som det mest problematiske, da det strider mot på faglige anbefalinger.

12. Obligatoriske prøver

IKVO stiller spørsmål ved om det er nødvendig å sette en frist for når samfunnskunnskapsprøven skal være avholdt. Vår erfaring er at deltakerne tar den rett etter de gjennomførte 50 timene.

Prøver i norsk avholdes når deltakeren søker permanent opphold, eller i forbindelse med at opplæringen avsluttes. IKVO oppfatter departementet slik at det blir adgang til å gå opp til prøven flere ganger for å kunne oppnå det angitte sluttmålet. IKVO vil påpeke at det blir DYRT for deltakerne å gå opp til flere prøver, og at det er urimelig å velte denne kostnaden over på deltakerne, når det er staten som krever at de skal nå et visst nivå. Hvor mange ganger skal en elev måtte prøve før han/hun kan søke fritak og slippe?

12.3. 4 innføring av nivå C1

IKVO har tidligere påpekt at det er uklokt å bruke så mange ressurser på å innføre en prøve på et nivå som ytterst få deltakere vil kunne nå (etter 3 - 6 mnd i intro!). C1 er et morsmålsnivå, som nås i svært få tilfeller, og som hovedregel av vestlige borgere med høy utdanning. Nivået er ikke forenlig med målgruppa for den kommunale voksenopplæringen. IKVO foreslår derfor at det hele og fulle ansvaret for denne særgruppa og prøven kan legges til Kompetanse Norge. Kompetanse Norge er ansvarlig for utarbeidningen av prøven, og skal i tillegg vurdere prøvesvarene. At voksenopplæringen skal kurse eksaminatorer, som i ytterst få tilfeller kommer i kontakt med denne målgruppa, er sløsing med offentlige ressurser. Det blir dyrt.

Vi registrerer at ordningen er slik at kommunene igjen tillegges nye oppgaver uten å bli kompensert for disse.

13. Forsøk

IKVO har ingen innvendinger mot at det lages kriterier for forsøk, men vi vil presisere at fagfeltet trenger FLERE forsøk, ikke færre. Derfor er det viktig at kriteriene ikke blir så detaljerte og strenge, at de spenner beina under viktig og nyttige forsøk. Det er en selvfølge at forsøk skal bidra til bedre løsninger, og ikke frata deltakerne rettigheter/fordeler. Det er for snevert å kreve at et forsøk skal føre til regelendringer. En del forsøk vil være av PEDAGOGISK art, ikke kun økonomisk eller juridisk.

13.3.4

Departementet insinuerer at forsøk kan hindre deltakerne i å få sine rettigheter og plikter oppfylt. Ethvert forsøk må føre til en forbedring for deltakerne, det er en gitt forutsetning. IKVO mener fokuset må flyttes fra individet og over til systemet når det gjelder forsøk. Det er forsøk med nye systemer, organisatorisk og pedagogisk utvikling, som bør være i fokus.

14.3 Kompetansekrav til lærere

Se s. 1

IKVO støtter forslaget om 30 studiepoeng i norsk som andrespråk for lærere som skal undervise etter introduksjonsloven. Vi understreker at det må gjelde for ALLE lærere, også de som er/blir ansatt i fylkeskommunen for å undervise denne gruppa. Kravet må også gjelde de private tilbyderne innen Nav og andre sektorer. Innvandrerne har rett på tilgang til like kompetente pedagoger som andre elever. Den kommunale voksenopplæringen må ha samme konkurransevilkår som de private tilbyderne.

IKVO støtter at det ikke skal være unntak fra kravet om godkjent lærerutdanning. Vi støtter også forslaget om en overgangsordning til 2029 for lærere som skal ta norsk som andrespråk, men vi mener at seniorer over 62 bør unntas. Det er fordi det er en ulønnsom investering for kommunene, da mange seniorer går av tidlig med AFP.

15.1 Behandling av personopplysninger

IKVO har ingen tilføyelser til forslaget om hvilke personopplysninger som skal registreres, men presiserer at fylkeskommunene må føre opplysningen i NIR, når de overtar ansvaret for en del av målgruppa.

Vi støtter forslaget om en karantene som følge av fusk på prøve, eller annullering av prøve ved brudd på prøve-reglementet.

På generelt grunnlag mener IKVO at departementet bidrar til en ytterligere byråkratisering ved å detaljstyre alt som skal registreres. Det krever masse tid og ressurser, som ellers kunne blitt brukt på undervisning.

Det er viktig å skille på registrering av opplysninger som er viktig for den enkeltes rettigheter og plikter knyttet til opphold, (MÅ), og registrering av opplysninger som er nyttige (KAN). IKVO er opptatt av at det ikke blir for mange må-opplysninger å registrere.

Økonomiske konsekvenser

IKVO mener at integreringsloven er underfinansiert. Vi mener at opplæring opp til nivå vil medføre lengre opplæringstid. Per capita-tilskuddet dekker ikke norskopplæringen i dag. Hvordan vil departementet at lengre opplæring skal finansieres? Deltakere fra Nav med aktivitetsplikt vil komme tilbake til voksenopplæringen fordi de ikke har nådd minstenivå. De har ofte utgåtte rettigheter. Skal Nav betale for mer opplæring? Beregningsutvalget peker på at det skal 15 deltakere til for at undervisningen bærer seg økonomisk. På grunn av liten bosetting blir gruppene små, og ikke bærekraftige. Målgruppa innskrenkes ytterligere hvis hele gruppa 16-24 flyttes fra Vo til fylkeskommunen. Da blir handlingsrommet i den kommunale

voksenopplæringen mindre. Færre elever betyr mindre inntekter for kommunen, og dårligere tilbud for deltakerne.